

HISTORIA PARAFII POD WEZWANIEM ŚWIĘTEJ TRÓJCY KOŚCIOŁA EWANGELICKO – METODYSTYCZNEGO W KRAPLEWIE

Tomasz Reichelt

Kraplewo (Kraplau) ma długą historię. Jak wskazują przekazy, wieś została założona w 1351 roku przez Henryka Kiesselera. Osadnikami byli chłopcy, którzy przybyli z sąsiedniego Mazowsza. Nazwa wsi pochodzi prawdopodobnie od strumyka Krapel.

Kościół w Kraplewie istniał już w okresie przed reformacyjnym. W 1525 roku ostatni mistrz zakonu Albrecht von Hohenzollern sekularyzował Zakon Krzyżacki, przyjmując wyznanie protestanckie. Zgodnie z zasadą „cuius regio eius religio”, Prusy Książęce stały się głównym ośrodkiem protestantyzmu, ze stolicą w Królewcu. Reformacja na Mazurach miała charakter umiarkowany. Przejście z katolicyzmu na ewangelicyzm dokonało się bez większych wstrząsów. W kościołach wiejskich wprowadzono liturgię w języku polskim. Podobnie było w Kraplewie. W roku 1577 pod patronatem księcia założono tu ewangelicką parafię, do której należały pobliskie wsie: Brzydowo, Lichtajny i Szyldak. Dopiero od 1650 roku znamy dobrze nazwiska wszystkich duchownych.

W wyniku połączenia zborów w Kraplewie i Durągu w 1682 roku, budynek kościoła okazał się zbyt mały, aby pomieścić wszystkich wiernych. Podjęto decyzję o rozbudowie świątyni i w roku 1700 został oddany do użytku nowy i większy obiekt sakralny. Warto zauważyć, że adiunktem w Kraplewie i Durągu był wówczas Jan Barfowius (1678-1738), tłumacz i autor licznych kancjonałów ewangelickich w języku polskim. Nie można zapomnieć i o Dawidzie Braunie (1664-1737), wybitnym historyku, polityku i numizmatyku, który urodził się właśnie w Kraplewie. Jest on autorem wielu dzieł naukowych z dziejów Polski i Prus Królewskich.

Jak podają kroniki, w latach 1544-1700 na Uniwersytet Albertyński w Królewcu wstąpiło 1200 studentów z powiatów mazurskich, w większości na Wydział Teologiczny. Powracali oni później w rodzinne strony nie tylko jako teolodzy, ale również jako urzędnicy administracyjni, sędziowie i lekarze. Tak samo było z Janem Samuelem Popławskim (1709-1778), absolwentem Wydziału Prawa Uniwersytetu w Królewcu. 21 marca 1734 roku został ordynowany na pastora w Kraplewie. Wcześniej urzędujący tu pastor, Jakub Radzki, jako pierwszy otworzył szkołę dla dzieci ewangelickich. W tym miejscu należy wspomnieć o dużej stracie poniesionej przez miejscową parafię. Ludowy malarz z Kraplewa namalował w XVIII wieku dwa interesujące portrety wyżej wspomnianych duchownych. Zostały one zabrane do muzeum w Olsztynie. Podobny los spotkał drewniane figury apostołów i wartościową Pietę. Do chwili obecnej w kościele zachowała się, w dobrym stanie, rzeźba przedstawiająca postać Jana Chrzciciela.

Obecny budynek kościelny, został ufundowany w roku 1848 przez ówczesnych właścicieli Kraplewa, rodzinę von Wien. Wraz z drewnianą dzwonnica z XIX wieku zaliczany jest do unikatowych zabytków budownictwa sakralnego na Mazurach. Organy kościelne, klasycysto-barokowe powstały pod koniec XVIII wieku.

Parafia w Kraplewie nigdy nie była jednolita narodowościowo. Z terenów tych pochodzi większość polskich pieśni ludowych zebranych przez ks. Gustawa Gizewiusza (1818-1848) w dziele: *"Pieśni ludu z nad górnej Drwęcy w parafiach Ostródzkiej i Kraplewskiej zbierane w 1836 do 1840-go roku przez X.G.G."*. Około 1890 roku stwierdzono tu 3300 parafian,

w tym 1500 Polaków, nabożeństwa odprawiano po polsku i niemiecku. W 1912 roku było 3360 parafian, w tym 450 Mazurów. Od pastora wymagano koniecznej znajomości języka „mazurskiego”. W 1925 roku wieś liczyła 425 osób, a w 1939 roku – 349.

W pierwszych miesiącach 1945 roku w dziejach Prus Wschodnich dokonana się zasadnicza zmiana w stosunkach wyznaniowych, społecznych, politycznych i narodowościowych. Wojna, a później powszechna ewakuacja ludności, spowodowała całkowity rozpad administracyjny Kościoła Ewangelicko – Unijnego na tym terenie. Z myślą o żyjących tu ewangelikach, Kościół Ewangelicko – Metodystyczny podejmuje działania mające na celu zorganizowanie życia religijnego i pomocy charytatywnej. Stało się to na wyraźną prośbę świeckich działaczy mazurskich w lutym 1945 roku.

Okoliczności powstania parafii Kościoła Ewangelicko – Metodystycznego w Kraplewie są dość słabo odzwierciedlone w źródłach. Przez pewien czas, budynek kościoła służył rosyjskiej jednostce wojskowej, jako magazyn i pomieszczenie dla koni. Z chwilą pojawienia się jesienią 1945 roku w Ostródzie duchownych Kościoła Ewangelicko – Metodystycznego, można przypuszczać, że Kraplewo zostało objęte opieką duszpasterską. Pierwsza wzmianka o istnieniu zboru metodystycznego pochodzi ze stycznia 1946 roku. Regularne nabożeństwa rozpoczął tu ks. Jan Kus i Julian Miśkow. Po tragicznych latach II wojny światowej, życie powoli wracało do normy. Organizowano regularne nabożeństwa, naukę katechetyczną dla dzieci, posługę duszpasterską. Dla miejscowej ludności pastor służył też doświadczeniem i radą. Był nie tylko duchownym, ale również nauczycielem, rolnikiem, prawnikiem i lekarzem. Aktywność kraplewskiej parafii uwidacznia się w licznie organizowanych spotkaniach kobiet, młodzieży, zespołów chóralnych i między zborowych zjazdach kościelnych.

Aktualnie parafia w Kraplewie współpracuje z różnymi Kościołami w kraju i zagranicą na polu ekumenicznym. Prowadzi działalność charytatywną i edukacyjną. Od roku 1945 służbę pastorską pełnili: ks. Jan Kus, ks. Maksymilian Cybulla, ks. Franciszek Drozdek, ks. Jan Paska. Obecny pastor parafii, ks. Zbigniew Jan Reichelt, pełnił swoją służbę od roku 1974 do końca sierpnia 2015 r.